

І В А Н Б А Г Р Я Н И Й

Дніпро впадає
в Чорне море

— 1 9 4 9 —

Ідеологічно-Пропагандивний Відділ
при ЦК УРДП

„Найстрашніша загроза для української справи — це загроза громадянської війни за „ізми“. Бациялі цієї війни існує й інкубатором для неї стала українська політична еміграція, звідки та бациялі може бути принесена і в Україну. Будуть сили, що ту війну розпалюватимуть і підтримуватимуть, бо вони вже її розпалюють і підтримують. Тепер тими силами став рідний зфанатизований „націоналістичний“ загумінок та леякі фанатики церковно-релігійної гегемонії в Україні. Завтра до них пристане російська контррозвідка, що з тактичних міркувань війну громадянську буде розпалювати до краю і об цю війну громадянську геть розіб'ється на череп'я справа свободи й незалежності та державої цілості української нації.

А тому — якщо ми хочемо здобути Україні незалежність, ми мусимо **ВИКЛЮЧИТИ** громадянську війну за всяку ціну. До наймогутніших засобів усунення громадянської війни належить ідея УНРади, як форма співдії й співпраці всіх українських партій і ідеологічних течій, як засіб створення єдиного національного фронту“.

З матеріалів III З'їзду УРДП „ДО ПИТАНЬ СТРАТЕГІЇ Й ТАКТИКИ НАШОЇ ВІЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ“

Іван БАГРЯНИЙ

**ДНІПРО ВПАДАЄ
В ЧОРНЕ МОРЕ**

Дніпро впадає в Чорне море, уявіть собі! В Чорне море... Вважаємо за потрібне підкреслити це спеціально з самого початку. Спеціально для певної частини наших нещасливих „опонентів“, що мають дивний талант „не розуміти“ елементарних речей і в цьому „нерозумінні“ робити з білого чорне і навпаки. Від повідно до цього „нерозуміння“ чи „розуміння“ всі наші опоненти, як показала практика, діляться приблизно на такі категорії:

Одні твердитимуть (бо так вимагає „партія“), що хоч у заголовку цієї статті й стоїть „Дніпро впадає в Чорне море“, але то, мовляв, пускання туману, насправді ж там, мовляв, написано „Дніпро впадає в Москва-ріку“.

Другі твердитимуть (бо так теж вимагає „партія“), що злочин якраз у тім і полягає, що в нас Дніпро впадає в Чорне море, а тим часом Чорне море — большевицьке море, значить — ми проповідуємо большевизм. Заперечуючи ж, що Дніпро впадає у Чорне море, вони питання, куди ж насправді він впадає по-іхньому, будуть просто промовчувати, ніби його немає, він не тече.

Треті ж, особливо агресивні і волюнтаристичні, твердитимуть (знову ж таки тому, що так наказала партія), що ні в яке Чорне море

Дніпро не впадає, — це комуністична вигадка, а впадає Дніпро не куди інде, як у Тібр, або в Біскайську затоку. А якщо не впадає, то мусить впадати.

І нарешті, четверті твердитимуть (бо так вимагає їхня „партія“), що автор „верзе“ нісе вітницю, нахабно спотворює історію й географію, ширячи вигадку чужоземних капіталістів, нібито Дніпро впадає в Чорне море, тоді як історично він впадав, впадає й мусить впадати в Москва-ріку.

Ось на такі категорії приблизно діляться наші „опоненти“. Робимо цю розбивку на підставі живого досвіду.

А тепер переходимо до суті справи, до властивої теми цієї статті.

Тема нашої статті — подбити підсумки недавній (та ще й досі, здається, не вщухлій) дискусії навколо статті „ $2 \times 2 = 4$ “, що викликала такий великий галас і то в деяких діямально протилежних політичних середовищах і світах однаковий. Цебто маємо знову доводити для малописьменних з одного боку й для малопорядних з другого речі очевидні й самозрозумілі, аксіому, що на потребує доказів, — аксіому про те, що Дніпро впадає в Чорне море, двічі два — чотири і т. д. А інтенцією нашої статті цієї, як і всіх інших, маємо благо нації та своїх близьких, що за інтереси тієї нації клялись і хочуть боротись, бо без засвоєння ними, близькими, істини, що Дніпро впадає в Чорне море, і без примирення

з цим фактом вони ризикують опинитися в дуже дурній ситуації.

Ось у такій інтенції ми беремося за перо. Зразу ж уточнення (вживши в попередньому абзаці термін „дискусія“ і „галас“, ми згодні, що тут криється протиріччя і що треба усталити, що ж було, дискусія чи галас. Галас. То була не дискусія, а лише галас, часом дикий і нечленоподільний і в усіх випадках злобний. У цілому ж — цікавий. Навіть дуже цікавий.

Отже, стаття „ $2\times 2=4$ “ викликала галас. А викликала вона його своєю тезою про кадри — про кадри української боротьби за національне й соціальне визволення та за державну незалежність, про революційно бойові та державно творчі резерви нації. Участь у п'ому галасові брали, як відомо, політичні групи й течії діаметрально протилежного характеру, зіротовані кожна по-своєму нашою тезою, тобто — монархісти й комуністи, напіоналісти й ліві соціалісти й представники урядової кліки в Києві; стисліше — брали участь у галасові:

Комуністичні „Укр. Щоденні Вісті“ в Америці, бандерівський „Українець-Час“ та інші видання після партії, монархічний „Укр. Робітник“ у Канаді, ліво-соціалістична „Вперед“ у Німеччині й урядовий радіовузол у Києві. Цікавий бльоک! І знамените та дивне в усьому тому те, що речники всіх цих, таких неоднакових середовищ так однаково зійшлися в пог-

лядах на кадри та на середовище, яке цю тезу висунуло й обстоювало та обстоює.

Перш, віж стисло викласти сенс виступів „опонентів”, нагадаємо, в чому ж полягала суть нашої тези про кадри та зміст статті „ $2\times 2=4$ “.

Зміст статті „ $2\times 2=4$ “ полягав у твердженні, що проблема боротьби за свободу й незалежність українського народу—це проблема, яку не розв'яже нікая еміграція. Це проблема великих мільйонів, і вона стоїть на історичному порядку денному — і стоїть не „тут“, а „там“ — і лише ті мільйони можуть розв'язати або вона взагалі вікoli не буде розв'язана. Завдання ж еміграції зуміти поставити себе тим мільйонам на послуги, йти з ними в парі, офірувати себе справі їхньої свободи й незалежності і в ім'я цього бути їхніми прaporonoстями. Ті мільйони, пебто та вся напія нікуди не втекла, а лишилась вдома, живе там і бореться (таки бореться!), йде на каторгу й у тюрми і, кінець-кінцем, таки цереможе. Де ж запорука отого „переможе“?..

І ось тут ми й висунули були тезу про кадри української визвольної боротьби, взяту з програмових і тактичних зasad УРДП. Суть пісії нашої тези про кадри діаметрально протилежна настановам провідників деяких політичних середовищ, що збираються з-за кордону ту напію завойовувати й приводити до послуху, а надто діаметрально протилежна тим різним своїм (українським) і чужим (російським тощо) твердженням, що український

парід під советами з большевичений, скомунізований, затеїзований, змосковлений, зденационалізований і взагалі втратив не тільки національний, а й взагалі людський образ і подобу і потребує твердої руки. Перекреслюючи й відкидаючи геть усю цю злочинну й дурну галіматю, наша теза виходить із категоричного твердження, що українська нація ані скомунізована, ані з большевичена, ані зденационалізована, навпаки — вона протикомуністична і криє в собі велику волю до національної свободи й незалежності, а також великі державнотворчі можливості. Відповідно до цього наша теза про кадри складається з категоричного твердження, що основні, єдино вирішальні політичні резерви нації, основні кадри української визвольної боротьби перевувають там, де перебуває нація. Тобто вирішальними українськими кадрами лишаються не ті „кадри“, які так багато хвалились, мов та синиця, що хотіла море запалити, але після славетної таборової „державницької“ практики та „визвольної боротьби“ навколо таборового корита виїжджають геть десь за моря океані, щоб уже ніколи не вернутися й не сплачувати векселі, видані найвним своїм прихильникам. Ні, не ці „кадри“ вирішальні, а ті, що лишилися в Україні з усіма їхніми мінусами й плюсами. І мислимо ми їх не в статці, а в динаміці, — так є сьогодні, так буде й завтра, так буде й після завтра, аж до повалення большевизму. Це ті кадри, що рождаються й виростають у повсякденній і пов-

сякчасній боротьбі, разом із сорокамільйоновим народом, становлячи його основу, його хребет, несучи на собі найбільший тягар національної трагедії, розліляючи недолю, тюрму й каторгу. І нікуди не тікають. Бо нема куди. Одиниці втекти можуть, але мільйонам утекти не можна. І справа свободи, незалежності та сопільного добробуту найбільше їм болить, ставши щоденною насущною потребою.

Кадри ті колосальні і, зрештою, в сумі своєї великої державнотворчої вартості, і хто опанує ті кадри, той зможе успішно боротись проти Сталіна й московського імперіалізму всіх мастей за українську державу.

Завдання еміграції полягає в тім, щоб не одриватися від них, не протиставити себе їм, а очолити їх, стати в річище їхніх прагнень та стремлінь сопільного й політичного характеру, які йдуть по лінії відриву й унезалежнення України. Коротше: завдання полягає в тім, щоб звести бій за ті кадри з ВКП б та всіма російськими й іншими чорносотенними претендентами й відіграти роль організатора й промотора для них, для тих мас, єдино здатних українську державу вибороти й застути грудьми.

Очевидно, ми мали й маємо на увазі не ті одиниці, що за лакомства нещасні завжли виконують агентурну роботу, як і не ті, що за барикадувалися по міщанських норах і сяк так „виживають“, ві до чого не придатні. Але ми маємо на увазі ті величезні маси діяльних і фахових, здібних до творчої праці, народже-

них для кипучої діяльності людей, що вчите-
люють, водять поїзди й кораблі, керують гос-
подарствами, командують військами на сухо-
долі на морі і в повітрі; вчаться у високих
школах і вчать у тих же високих школах ін-
ших; працюють біля варстатів і машин на ви-
робнях і в сільському господарстві; роблять
„помилки“ й творять „опозиції“, виповняючи
тюрми та концентракти; — словом ті, що в
своїй масі становлять могутній резервуар
творчої національної духової й фізичної енер-
гії перед якою ворог ні на хвилину не зами-
кає очей, намагаючись увесь час тримати її в
покорі, перед якою ж мусить час від часу
робити гарні жести та обіцяти мільйон благ у
галузі національної політики, роблячи грандіо-
зні вистави, як ось: святкування 10. річниці
„Воз'єднання“ всіх українських земель тощо.
Адже ці „вистави“ большевики роблять не
ради нас — пари тисяч ДіПі? Поставивши ж
у своїй тезі ставку на пі кадри й на боротьбу
за ці кадри, ми мусіли нагадати собі й іншим
один печальний, але об'ктивно існуючий факт
(існуючий поза нашою волею й поза волею
більшості тих кадрів), а саме — що всі ті
кадри перебувають під КПБУ й під комсомолом
Сиріч перебувають в Україні, окупованій во-
рогом, керованій КПБУ й комсомолом, підпо-
рядкованій духово й матеріально. Під егідою
того КПБУ й комсомолу ті кадри мусять ви-
ростати, виховуватись і працювати. Вони ж є
і в самій КПБУ й комсомолі. Одне діло посу-
джувати цих останніх, а друге діло — почекати

з осудом. Говорячи про те, що всі політичної творчо дієздатні кадри української нації перебувають під КПБУ й комсомолом, в іх розпорядженні, ми все хотіли відтінити той прикрай, але реально існуючий факт, який усе треба мати на оці, — що всі ті кадри так чи так позначені тим кліматом, в якому виховувались, (за що їх деякі урапатріоти не навилять безоглядно,aprіорі, скидаючи геть до большевицького қомуністичного табору) — тобто, що вони змушені були вчити і вчили — навіть добре вчили, як люди здібні, — історію ВКПб, діялектичний матеріалізм, марксизм, ленінізм і сталінізм, тощо, бо... бо без цього неможливо під егідою того КПБУ й комсомолу закінчити взагалі не тільки вишу, а й звичайну школу, — тобто без цього не можна не тільки стати будь-яким фахівцем, інженером, пілотом чи капітаном, а навіть просто письменницею людиною. Звичайно, знайдуться такі мудрі панове, які скажуть що ліпше не вчитись, а жити так, і злочин полягає в тім, що ті люди йдуть учитися, працювати, тобто колаборувати з большевиками і так далі. Але лишімо цих мудрагелів без уваги взагалі.

От скажемо для прикладу, представник тих підсоветських кадрів, про які ми трактуємо, В. Шановний Пан І. Вовчук теж формувався в тім кліматі, вчив історію ВКПб й діялектичний матеріалізм і напевно добре вчив, і не тільки вчив сам, а ще й інших навчав, однаке це не перешкодило йому бути добрым українцем і навіть стати головою ЦПУЕ і лідером на

ціональної ще й найбільше ортодоксальної організації. Так само всі ті панове Ковалі, М-ки, Кононенки, Іваненки, Мироненки, та інші енки. Але не забігаймо наперед. Отже—

Всі ті підсоветські українські кадри виховувалися в духовому кліматі, накинутому їм від КП(б)У й комсомолу. Але... Але це ще не дає підстави ані для того, щоб їх посуджувати, ані для того, щоб їх нищити, як то збираються деякі політичні сектанти, готуючись приводити до послуху „скомунізовану” Україну воєнem і мечем. У цім одно з основних тверджень нашої тези. Немає підстави, щоб їх нищити, бо: всі ті кадри в своїй основі є протисталінські й протикомуністичні. Душою вони не належать тій КПБУ й тому комсомолові. І не тільки безпартійні, а навіть є великою мірою і ті, що належать до партії та комсомолу. На доказ цього в тезі були наведені приклади з Хвильовим, Позичанюком, Влизьком, Волобуєвим тощо. А надто приклад з 1941 роком, з масовим відсахненням усіх тих кадрів від Сталіна.

Після цього всього в згаданій тезі було скажано, що:

„Проблема успішності боротьби за українську справу — це проблема залучення всіх цих кадрів у політичний актив нації, у революційно-визвольну акцію. Проблема схоплення з ними ідейно-політичного контакту. Очевидно не про контакт з переконаними комуністами й комсомольцями мовиться. Ні, мовиться про контакт з тими, хто розійшовся з комунізмом так, як розійшовся Хвильовий. По-

зичанюк чи Влизько, а це значить - з 90% всіх тих політичних кадрів.

Контакт із тими, хто своїми переконаннями стойть по цей бік барикади, по нашому боці, а не по боці сталінському. Але хто може схопити той контакт з ними? Вони розійшлися з комунізмом, але вони розійшлися й ніколи не зійдуться і з фашизмом у будь-якій його формі. Не зійдуться вони й з монархізмом, а тим більше з будь-яким політичним малахіянством.

Звідси наші розрахунки, наша ставка наші претенсії на ці кадри".

(„У. В.“ ч. 36 (293) та „Наші позиції“ ч. 1)

Після п'ого були застережені всі українські політичні партії проти громадянської війни з тими кадрами за „ізми“, яка (війна) спричиниться до повного фіаско української справи й до тріумфу російського імперіалізму, а цьому треба запобігти. І наприкінці ще раз підкреслено:

„Ми ставимо ставку на ці кадри і хочемо залучити їх в український політичний баланс. Власне в цих кадрах є найбільші й єдинореальні українські політичні резерви. Ці резерви колосальні. Вони в армії і державному апараті вони в авіації і на виробництві, вони ж і по тюрях та концентраках. Це всі ті, що становлять найдієздатнішу, найактивнішу й найсвідомішу частину українського народу.

Повторюємо — без цих резервів українська визвольна Боротьба не може бути завершена успішно“.

(„У.В.“ ч. 36 (293) та „Наші позиції, ч. 1)

Крім вищепереліченого, в статті ще була висловлена глибока віра в підкадри:

„Ми віримо в ці підкадри. Ми віримо в ці резерви української нації, що доводили не раз і ще доведуть свою велику ідею ність і вірність українському народові та своїй державотворчій можливості”.

„Вірнопіддані холуї й вислужники сталінської системи не типові. Вислужники й холуї завжди були, є й будуть. І вони однакові для нас — як ті, що були холуями НКВД й Сталіна, так і ті, що були холуями гестапо й Гітлера, рівно, як і ті, що будуть холуями якоєсь іншої системи. Типові є ті підкадри, які продемонстрували своє ставлення до Сталіна й його комунізму в 1941 році, кинувши масово зброю. Це були всі прошарки українського суспільства, безпартійні й партійні, високі командири й рядові солдати, робітники фабрик і інтелігенти советської формaciї, рядові селяни й голови колгоспів та бригади“.

(„У.В.“ ч. 36 (293) та „Наші Позиції“ ч. 1)

І на додаток до цього висловлено думку, що навіть, коли всі найбільші „революціонери“ й „проводири“ повтікають з Мюнхену до Гонолюлю, то й тоді не все пропало. Запорука пе ремоги української визвольної боротьби не в Гонолюлю, а дома, там знайдуться проводири й командири. І підперто це історичним фактом, як за часів великого відродження напів, у великій революції 1917 року український народ обійшовся без еміграції (бо її просто не було) і видав із себе командирів і полководців, коли

після столітньої анабіози з'явились із надр на родніх кадри, виховані (уявіть собі!) в ворожому кліматі по московських та петроградських кадетських корпусах, по ворожих школах, в ворожій армії, тощо, і принесли свою голубу й серце на слугування напії. Вони часом не вміли навіть говорити по українськи, зате вміли по-українськи боротись і вмирати за свою незалежність української нації. Це може повторитись і знову. І мусить повторитися.

Ось зміст статті „ $2\times 2=4$ “ та нашої тези про кадри.

Основне в тій тезі є у статті є далебі те, що сказано у фразі:

„Звідси наші розрахунки, наша ставка й наші претенсії на ці кадри“.

Тобто ми — Українська Революційно-Демократична Партія — боремось і будемо боротись за згадані кадри. Ми хочемо звести бій за них з ВКПб, відвойовуючи їх для української революції і даючи ними ж — тими кадрами — тій ВКПб історичний реванш.

Це є квінтесенція статті „ $2\times 2=4$ “. І це прекрасно зрозуміли всі наші „опоненти“.

Здавалося б, що тут може заперечити ѹ чим може бути незадоволений кожен свідомий українець? Особливо з числа тих, що стоять перед трагічною конечністю виїхати десь удалекі-далекі світи й може вже віколя тієї України не бачити.

Однака ця стаття „ $2\times 2=4$ “ викликала страшний галас. Для нас навіть до певної міри загадка, чому саме зчинився такий злобний і лю-

тий галас, і ми пробували ту загадку розгадати. До речі, — до уваги спеціально бандерівців та взагалі читачів газет "Українець·Час", "Укр. Робітник", „Сурма“ тощо, що той галас підіймали: говорячи про кадри сьогоднішньої (й завтрішньої), України ми, зачисляємо до них також рідних тет, вуйків, братів та друзів рідних більших і менших пеленських, які (тети та вуйки), не дочекавшись визвolenня від „корпусів поліції“ з Фрайману, поробилися тим часом у колгоспах бригадирами, ланковими та агрономами (а деякі брати на віть стали депутатами Верховної Ради) або стали трактористами, агротехніками, різними інспекторами та директорами і вчать історію ВКПб та діялектичний матеріалізм, змушені боротися за існування своє й своїх близніх, за своїх діток і своїх стареньких матусь. Отже ми залишаємо ваших тет та братів і сестер у ті кадри, бо вони тепер „під КПБУ й комсомолом“, дорогі панове! Навіть більше — скажемо прямо — в багатьох із вас там брати й сестри поробилися вже (уявіть собі, вже поробилися!!) комсомольцям й комсомолкам, праґнучи вчитися у вищих (цивільних і військових) школах, а манюнькі школярі поробилися (вже таки поробилися) піонерами та „жовтенятами“. Бож пани пеленські далеко, щоб їх оборонити, та й слабуваті вони ті пани пеленські. Отже ваші кревні поробилися по неволі, а ще проробиться скільки іх комсомольцями, комсомолками та піонерами й „жовтенятами“.

Але ми їх нищити не будемо, бо знаємо, як у тій дійсності робляться комсомольцями, піонерами та жовтенятами. Ні, ми їх нищити не будемо, для цього й написана стаття $2 \times 2 = 4$, а дамо ініціативу вішати панам Ковалям, Євтимовичам та І. М-кам. У них до того зуб свистить. А ви вже їм помагатимете. Але про це нижче.

Отже, ми пробували розгадати, чому зчинився такий галас. І прийшли до печальних висновків. Але цей галас зчинили не тільки свідо мі українці, а й українці „несвідомі“, — тобто не тільки українські націоналісти, монархісти й ліві сопіялісти, а й комувісти та ще й офіційний орган совєтського „українського“ уряду; тому ми спершу спинимось на галасі комуністичному.

Комуністична газета „Українські Щоденні Вісті“ в ч. 151 (11.781) за 3.6.49 року взяла автора статті „ $2 \times 2 = 4$ “ на жорна за те, що він, мовляв, зазіхає на українські політичні й фахові кадри, а ті кадри належать Партиї й Сталінові. Вони йому вірні, вони комуністичні, вони советські, вони большевицькі й тільки большевицькі.

„Без опанування тих кадрів — пише якийсь Сталінів прислужник з „УЩВ“ — віхто не спроможний і кроку зробити на Україні. А тим часом ці кадри є в рядах комунізму“. І далі:

„Він (дебто Багряний) пробує переконати агентів нашого державного департаменту, що на Україні все ще можна щось зробити, мож-

на знайти деякі продажні душі між насе́лен-
ням на Україні і що за їх посередництвом
можна підсуватися до справжніх кадрів
українського народу..."

Як бачимо, комуністичні „Щоденні Вісті“ тур-
бує намір „підсуватися“ до „справжніх кадрів
українського народу“, бо все таки ці „Вісті“
не певні за ті „справжні кадри“ та за їх стій-
кість і вірність комунізму й Сталінові. Але
за те ці „УЩВ“ дістають гроші від Сталіна,
щоб боронити його інтереси й стояти на сто-
рожі, щоб хтось не „підсунувся“ до тих „вір-
них комунізму“ кадрів. Та виконуючи свою
службу, „УЩВ“ не помічають, як вони зрад-
жують власну невіру в те, що вони пишуть,
намагаючись переконати Сталіна в вірності й
благонадійності українських фахових та полі-
тичних кадрів. Осямі вуха невіри вилазять
ось у цім абзапі, де „УЩВ“ клянуться, що:

„Кадри України сьогодні не такі, як були за
часів хвильовизму (Ага, значить за часів хви-
льовизму кадри таки були наші, далекі від ста-
лінського комуністичного ідеалу! — І.Б.) —
Не такі, як були й перед війною (Ага, значить
перед війною ті кадри теж були ненадійні, не
ваші, а наші? — І.Б.) — Усі вони майже без ви-
нятку загартовані у вітчизняній війні, дуже до-
бре підкуті“.

А це хто його знає. Дай, боже! Що вони
підкуті, то це так, лише питання, чим саме
підкуті. Але ми не збираємося полемізувати з
„УЩВістями“. Ми глибоко певні, що нещасні
писаки з цієї газети самі не вірять у те, що

шишуть, і пишуть так собі, аби лиш одбуті „трудгужповинність“ перед „родіною“. На тій же сторінці, де вміщена стаття, а також на зворотній вони відбувають „трудгужповинність“ іншим способом — б'ють у бубни з приводу колгоспного будівництва в Черновецькій області тощо. Роздмухують колгоспний ентузіазм з усієї снаги і то де... в Америці! Коментарі зайді, як зайді й запитання, що це за газета. Зайді й пояснення, чому це ця, з дозволу ска зати, газета так накинулась на статтю „ $2\times 2=4$ “ та її автора. Вона бо зобов'язана вмовляти всім, як хоробу, віру в те, що кадри українського народу належать комунізові, і одбивати всі спроби „підсуватися“ до тих кадрів.

Словом, за редакторами „УШВістей“ — Дні про впадає в Москва-ріку, і немає, брате, ради.

Те саме твердить і советський пропагандист якийсь Рославець через офіційну советську трибуну — київську радіостанцію. Він піниться з приводу самої думки, що хтось може осміюватись зазіхнути на кадри советської України. Ті кадри вірні партії й Сталінові, і російському народові. Він намагається вмовити це слухачеві, як здоровому хворобу, із шкіри вилазить, доводячи, що кадри ті належать комунізові. Вони „загартовані в вітчизняних боях“, „довели братерство й вірність старшому братству“, „вони дадуть відсіч усім намаганням агентів підпалювачів війни“, „лакеям світового капіталу“ і т. ін. і т. ін.

Словом, і за київським радіомовцем — Дні-

про впадає в Москва-ріку. Кадри в Україні комуністичні й тільки комуністичні. Увесь народ вірний комунізму, ВКПб й Сталінові.

Хоч про ступінь вірності і про ступінь віри в ту вірність можна судити вже з самого крику, що зчинився з приводу намагання якогось там ДіПі, „виметеного залізною мітлою”, на ті кадри зазіхнути. На кадри багатомілійонового УССР. Ну, хіба не смішно, „товариші” з „Укр. Щоденних Вістей” та київського радіовузла, що ви при такій великій вірі, обороняючи такого великого господаря, як Сталін і ВКПб, такі великі й такі дуже „вірні комунізмові” українські кадри, так дуже нападаєте на автора якоїсь там статті „ $2 \times 2 = 4$ ” Щось тут не логічне?

Ні тут усе логічне. Теза висунута від нас про кадри абсолютно правильна для большевиків страшна. І зрозуміли її представники червоної реакції на Україні та поза її межами так само правильно. Вони збегнули суть статті „ $2 \times 2 = 4$ ” як намір і заклик звести бій з ВКПб за українські кадри, за кадри української визвольної революції. Вони збегнули це як намір провести велику ідейнополітичну диверсію там, де „хазяїнові” менше всього бажано. Звідси такий крик. Але все це нормальнє.

Натомість дивно і ненормально, що навколо цієї ж самої проблеми зчинили галас (галас!) ще лютіший і безмірно злобний і дикий інші політичні середовища, які, здавалося б, не мусіли б злоститися з приводу намагання УРДП

воювати з ВКПб за кадри в Україні. Нібито, чого їм встравати в бій по боці ВКПб? А так вийшло чомусь.

І бандерівський „Українець-Час“ і гетьмансько-монархічний „Український Робітник“ заграли в ту саму дудку, що й попередні.

Припустити, щоб вони не зрозуміли сенсу й змісту статті „ $2 \times 2 = 4$ “, тяжко. Ні, вони її прекрасно зрозуміли. Вони прекрасно зрозуміли, про які кадри там трактується й для чого про них трактується.

Чому ж „Українець-Час“ попсував стільки чорнила й паперу, щоб довести, що кадри ті на Україні геть скомунізовані й збольшевичені, що вони стали знаряддям у руках Сталіна і т. ін.? Цілком так, як і в писарів із „Укр. Щоденних Вістей“. (Читай усю писанину „У. Часу“, бо нам немає охоти те все повторювати). Головна ж писанина зводилася до того, щоб автора статті „ $2 \times 2 = 4$ “ змішати з болотом, роблячи йому найдивовижніші закиди за те, що він наважився поставити питання боротьби за кадри проти ВКПб, так він поставив питання про відвоювання читацьких кадрів у редактора „Часу“, тих, які передплачують його часопис.

І чому треба було „У. Часові“ так багато мобілізувати писарів і так багато збирати помий, щоб заливати „ $2 \times 2 = 4$ “?

Так само, чому це гетьманський „Укр. Робітник“ так розмахався проти згаданої статті та проти нашої тези про кадри? Чому це газета такого поважного (бож статечного

гетьманського) руху так неповажно заголосила, мов потопельник, аж пускаючись берега, — містячи явно абсурдні й дикі статті на по добу тієї, що її підписали „селяни з над Дніпра” і що її, читаючи, стає соромно за редакцію газети, яка чайже складається з нормальних людей. Абсурдність і явний гандж та неповажність цієї статті випирає з того факту, що ця стаття явно інспірована, а потім покірно підписана „селянами з над Дніпра”. До речі, у нас про селян українських складалася думка з дитинства, як про людей порядних і статечних, що не злібні на наклепи, тому цю фальшивку під селян сприймаємо як профанапію імені українського селянина „невідомими” інспіраторами. З самого початку ці „селяни” запевняють, що вони „люди темні”. І вони таки, ті, що підписали, дійсно темні, бо ми їх знаємо, темні аж плакать хочеться, на них глядячи. Це єдина правда в тій статті. А потім, після цієї заяви про свою темноту, „селяни,” раптом починають, уягіть собі, авторитетно розбалакувати про літературу, про літературні гріхи Тичини й Рильського (яких вони, їй-бо, ніколи не тільки не читали, а й не чули!), засуджувати Хвильового й Аркадія Любченка й т. ін. Цей кур'йоз стався тільки тому, що статтю написав зовсім інший чоловік, якийсь „революціонер”, який, до речі, теж ніколи не читав ві Тичини, ні Рильського, але статтю „вжарив”, лише не зважився своє маячіння підписати власним прізвищем і змусив до того темних своїх поплентачів, загінотизованих

таборовими добрами. Але суть не в цім. Не важно, хто статті пише та хто підписує, а важне те, хто їх друкує. Отже, чому це гетьманський часопис у цій низці інших несамовитих і явно провокаційних статтів (через те ѹ попілписуваних псевдонімами та криптонімами) вийшов на бій з автором статті „ $2\times 2=4$ “? А в гарячі розправи з автором, чому панове пішли по лівії комуністичних писак, доводячи, що кадри, про які пишеться в статті „ $2\times 2=4$ “, таки комуністичні, большевицькі, ганебні, розкладені — словом „належать кому візмові“ і підлягають ліквідації разом з автором? Чи, може, панове не зрозуміли сенсу статті „ $2\times 2=4$ “? Ні, вони його прекрасно зрозуміли. Чому ж вони опинилися в ролі помічників ВКПб? Тому, що вони справді солідарні з комуністичними писаками?

Ні, не тому, що вони солідарні. А тому, що, мовляв Кум з Народнього Малахія, — у них „младенці в голові“.

Ми заповідаємо бій з ВКПб за українські кадри і хочемо звести його ними ж — тими кадрами, а панове українські націоналісти й гетьманці оголошують нам війну й глушать спотив'яга довбнею, самі тим часом утративши надію й перспективу не тільки панувати, а взагалі будь-коли бути ще на Україні. На що це скидається? Це скидається... На кумові „младенці“ це скидається. Вибачте, але кращого терміну ми не добрали. А родилися ці „младенці“ від усвідомлення факту, підкресленого в останніх абзацах статті „ $2\times 2=4$ “:

„Або він (політичний актив на еміграції) принесе з собою бацилю громадянської війни, посіє її й тим загубить усю справу, або знайде форму взаємодії, залучаючи всі сили нації в єдиний фронт. В український фронт. Ціною, може, відмовлення від своїх провідницьких претенсій, віддавши той провід Хвильовим та Позичанюкам...

Але саме тут починається гістеричний лемент духового плебейства, що на саму думку про те, що не вони командуватимуть парадою, впадають у сказ. Навіть ідучи до Бразилії. Навіть уже заїхавши десь у канадські нетрі! Навіть прибувши вже в гості до парагвайських мавп!

А ти часом закидаєшся на те, що Україна таки обійтися без їхнього провідництва. Це з кожним днем стає все реальнішим фактом...“

Ось це написане в кінці статті „ $2\times 2=4$ “. І ось чому зчинили крик гетьмансько-бандерівські водії та поплентачі. Не тому, що вони солідарні з Сталіном, хотіли б вони ті всі кадри знести з лиця землі, а тому що тими кадрами загрожена їхня проводирська місія й гегемонія в Україні. Ось чому. То дійсно трагічно. Люди мріяли-мріяли роками про те, як вони прийдуть на Україну й будуть здірати податок з українських селян за тридцять років користання їхньою „гетьманською“ землею, а іші роками плекали мрію про своє вождівське призначення, а тут тобі на! — автор статті „ $2\times 2=4$ “ одним розчірком пера

позбавив їх цієї можливості, забожившись, що там буде кому й без них командувати парадою, і то не тільки тоді, як вони повтікають до Гонолюлю. Ну, скажіть, яка антинаціональна диверсія! га! Нема, щоб ждати поки панове з канадійського „Українського Робітника“ або бандерівського „Гомону України“ приїдуть, на ласкаве запрошення, панувати й володіти, мов ті варяги до Києва: ні, ті „комуністи“ збираються настановляти дома владу без них!

Ось тому й зчинився такий галас.

Але ці всі крикуни прекрасно знають, що вони там позбавлені будьякого ґрунту, а крім того ще й позбавлені належної відваги. І тому від злоби кричать на автора статті „ $2\times 2=4$ “ ніби він у тому винен. У запалі пристрастей вони кричать, що Дніпро — найбільша ріка українського народу, теж тече в Москва-ріку, а якщо і в Чорне море, то однаково зло, бо Чорне море — большевицьке море. Хай би вже краще він впадав у Тібр або Біскайську затоку. І деякі того від усієї душі хотіли б.

Але, мої панове „опоненти“, включаючи й комуністичних! Дніпро тече в Чорне море, як тік він у яного тисячоліття, як тік він туди протягом усієї історії. І нікому несила той факт змінити. Тобто основа нації, могутня ріка українського народу існує тисячоліття й тече все в одному напрямку. Навіть, коли на ньому поставити „Дніпрельстан“ і тисячу „Дніпрельстанів“, то від того справа не зміниться. Власне, це нам дає мужність для тих тверджень, які ми висловлюємо.

А тепер на окрему увагу заслуговує ще один учасник галасу — це ліво-соціялістичний, союзний „Часові“ і гетьманському „Укр. Робітникові“ часопис „Вперед“. До речі, незрозуміло, чому цей часопис називається „Вперед“, коли він мусів би називатись „НАЗАД“ — назад до ленінізму, до троцькізму, до першоджерел большевизму, якщо судити з духу його писань та світогляду його редакторів.

На окрему увагу він заслуговує тому, що його виступ проти нашої тези про кадри на тлі всіх інших виступів — це щось незрівняне, безподібне.

Відомий І. М-ко, „визначний соціяліст“, як його називали в пресі, і „вождь“ та ідеолог лівого соціалізму в укр. світі, він же й редактор згаданої газети „Вперед-Назад“, надхненний галасом інших, умістив статтю в ч. 4 своєї газети на ту саму тему, на яку зчинився галас. Стаття називається „Кляса більшевицьких вельмож“, а мета її — „добити Багряного“, як висловився пан І. М-ко [на зборах своїх однодумців. Тобто добити тезу про конечність боротьби проти ВКПб за українські кадри. Заявивши свою повну солідарність із пп. Ковалями — тобто з газетою „Українець-Час“, а значить і з газетою „Укр. Робітник“, тощо, цей п. І. М-ко довів їхні домагання до граничної ясності. Правда, він їх довів по-своюму, від повідно до свого ідейного обличчя, але це тільки робить честь націоналістам-бандерівцям та монархістам-гетьманцям, що дістали такого талановитого спільника та ще й з числа тих

кадрів, що їх трактували й так обстоювала стаття „ $2\times 2=4$ “. Тільки ж цей його виступ довів, що він став винятком із тих кадрів, які ми мали на увазі.

Отже цей І. М-ко заатакував нас так само, як і івші, за нашу ставку на кадри підсоветської України. Він вважає так само, як і інші, ті кадри ганджованими, пропащими, ворожими тощо, тільки... Тільки гандж їх він убачає в іншому, не в тому, в чому вбачають її націоналісти з „Укр.-Часу“ та монархісти та в чому комуністи в Америці й дома хотіли б убачати найбільшу вартість тих кадрів. Ні, всупереч комуністам, націоналістам та монархістам, М-ко твердить, що кадри в Україні всі без винятку проти комуністичні, і в цьому найбільша трагедія, на думку І. М-ка. А пан І. М-ко з певних причин знавець цієї справи більшою мірою, аніж усі ковалі, пеленські й усі редактори з „УЦВ“, і йому треба вірити. З жалем і болем І. М-ко доводить у своїй статті „Кляса большевицьких вельмож“, що ідейних комуністів уже в Україні немає ані партійних, ані безпартійних. При цьому підкреслюємо, І. М-ко прекрасно зрозумів, в яку діяпозоні ми трактуємо кадри України, і він їх заперечує в такому самому діяпозоні, в якому ми їх підносимо. Цебто всі кадри соціалістичної України. І. М-ко вміє добре читати, також, якщо він атакує нашу тезу, не роблячи застережень, — значить його негація належить до тези в цілому, до всього того, що ми підносимо на щит.

Отже І. М-ко найбільшу хибу тих кадрів вбачав у тім, що вони протикомуністичні, що вони не належать комунізму, що серед них немає вже ідейних комуністів. До речі, він це твердить із зле прихованим жалем, нас же саме це тішить, бо стверджує одно з основних тверджень нашої тези про те, що ті кадри протикомуністичні й протисталицькі в своїй основі. Таким чином І. М-ко, сам того не бажаючи, ствердив абсолютну слухність усієї нашої тези. Він пішов навіть далі: ми мали на увазі антикомуністичність кадрів беспартійних і лише частково партійних, зробивши застереження про холуїв і вислужників. І. М-ко ж відмовив усім членам КПБУ та комсомолу в комуністичній ідейності. Але він відмовив їм у комуністичній ідейності не з тих мотивів, що ми, а з метою довести їхню ганджованість. За його твердженням, усі ті підсовєтські українські кадри (ось, про які трактує стаття „ $2 \times 2 = 4$ “!), — безідейні, тобто не комувісти, а тому діють... тільки в інтересах гноблення українського народу, діють „пріменітельно к подлості“. Тобто, читачу, всі ті фахові кадри, що працюють у державному апараті, на фабриках і виробнях, біля керма в промисловості й сільському господарству — словом усі, що дістали освіту й високий фах (учивши по неволі й діялектичний матеріалізм та історію ВКПб — в тім числі й ті, що по тюрмах та каторгах гинуть, — роблять усе це „пріменітельно к подлості“. Ну, чи варто тут щось додавати? Про те, що ті всі безідейні щодо ко-

мунізму маси мають натомість у більшості якусь іншу ідею, п. І. М.-ко мовчить. А якраз це й важливе.

Усім цим кадрам І. М.-ко, догођаючи писарям з „У.-Часу“ та монархістичного „У. Робітника“, пророкує тотальне знищення, звіщення, загладу. (Ви скажіть, який ентузіазм!)

Україну, за І. М.-ком, збудують якісь „сірі непомітні люди“. Очевидно він — цей „сірий і непомітний“ криптонім І. М.-ко — цим самим натякає на себе, забувши лише сказати, що він до такого сприту дійшов, спершу пройшовши через ту саму КПБУ й комсомол (Авжеж. Уявіть собі!)

Тут, на п'ому місці, І. М.-ко закричить, що це „донос“ і т.д. Ні, шановний пане І. М.-ко, це щось інше. Ми шануємо людей послідовних і відважних. Якщо вже ви так заатакували нашу тезу про кадри, якщо ви пропагуєте тотальне знищення всім тим кадрам, про які ми писали, то ми хочемо нагадати вам, що то ми про вас писали, що це ж ви жива ілюстрація до нашої тези. Так, ви жива ілюстрація до нашої тези. Принаймні були.

Ви боїтесь, що ми вказали на вашу колишню приналежність до КПБУ. Нічого, не бійтесь, за це в світі вікого не вішають. А тим більше, що Ви ж криптонім. А оті самі представники кадрів підсоветських, яких ви так зашельмували в своїй статті — оті Гудзенки й Кравченки тощо — не бояться признаватись на цілій світ (і за криптоніми не ховається!), що вони належали до КПБУ та ВКП, прого-

лосивши Сталінові війну, і їх у світі тільки шанують. Чого ж ви боїтесь? Ви такий відважний що збираєтесь разом з ковалями та чорною сотвою розпинати всі ті кадри, які пріречені жити й працювати під егідою КПБУ й комсомолу, чого ви боїтесь? Взагалі ж... чи не здається вам парадоксальним, що я, людина колись беспартійна, беру вас, що порвали ідеяно з большевизмом, в оборону, а ви, колишній комуніст, сковавшись за криptonім, збираєтесь мене вішати? Тоді поясніть мені, що після цього називається діяти „пріменітельно к подлості“.

Але приклад з вами на всі підсоветські українські кадри не поширюється. І ви не ілюстрація до нашої тези. Ви ілюстрація до тези чорної сотні. Ви ніколи не будете ані Хвильовим, ані навіть Кравченком, бо ви тільки нещасний боягуз, вічний коляборант і криptonім М-ко. Ми поздоровляємо монархістів і ОУН з таким гарним спільноком.

Отже, виступ газети „Вперед“ („Назад“) у загальному галасі лише підкреслив безглуздість того галасу та неспроможність усього цього емігрантського ансамблю — комуністично-націоналістично-монархічно-ліво-соціялістично-го (де, я розумію, бльоκ!) — перекинути нашу тезу про кадри української визвольної революції.

Так само, як і не злякав нас та не змусив відмовитися від настанови зводити бій з ВКПб за ці кадри, роблячи на них ставку.

Власне для цього останнього й написана ця

наша стаття. Вона написана не для полеміки, а щоб зміцнити морально всіх тих, хто належить до наших однодумців, усіх послідовників послідовного революційно-демократичного руху, та підкреслити, що наш курс на боротьбу за всі ті перечислені й схарактеризовані вище українські кадри правильний. Отже так тимчасом, незалежно від того, який „блок“ буде нам протистояти. Для всіх крикунів і „опонентів“ підкреслюємо, що ми зводимо й будемо зводити бій за українські підсоветські кадри з большевиками, з ВКПб, з Сталіном, а не з редакціями „Українця-Часу“ та „Укр.робітника“ за їхніх пару сот читачів. Ці пару сот „ідейних“ читачів писань ковалів, евтимовичів та панів М-ків нам не потрібні (очевидно маємо на увазі лише тих, кому безнадійно покручені мізки).

Заслуговує на увагу одно зауваження наших друзів. Друзі нам кажуть, чи не робимо тактичної помилки, що виносимо це питання на шпальти газети, що говоримо в голос про свої політичні наміри та цілі, про свою боротьбу за кадри підсоветської України, адже це може викликати посилення терору проти всієї маси беспартійних, як і в самій КПБУ та комсомолі на Україні?

Ми цього цілком свідомі. Але говоримо свої наміри вголос, а не пошепки, бо зводили, зводимо й будемо зводити бій за ті кадри одверто й неухильно. Щождо терору, то терор був, є й буде. Але терор був і є якраз найбільшою Ахілловою п'ятою бо-

льшізму. Єжовщина, направлена на тотальне очищення „тилу“ і скріслення режиму, як відомо, дала діаметрально протилежні наслідки, — вона звулканізувала той „тил“ такою мірою, що це могло б скінчитися грандіозною катастрофою з початком війни, і тільки чудо врятувало большевізм від катастрофи. Тим чудом була ідіотична, антилюдяна політика фашизму. Це, зрештою, збегнули й самі большевики в цій війні. Але після війни вони вернулись до старих методів, до терору; вони від нього не можуть відмовитися, бо така їхня природа. І тому доведення в них терору знову до абсурду неминуче. Дія викликає протидію. І найважніший при масовім терорі внутрішній супротив мас, ставання тих мас в антагоністичну позицію супроти режиму. За всіх цих умов наша боротьба буде виграна. Так чи так. Не прийде новий Петлюра, то прийде український Тіто...

До речі, не зайвим буде підкреслити, що всі ті, хто так виступає шалено проти Хвильових, Шумських, Волобуєвих тощо, в той же час ставляться з „ресурсом“ до Тіта й до тітоїзму, бо Тітові, бач, хоч він і комуніст, допомагають американці, дають мільйонові кредити. І тому всі шанують Тіта та його державу. А тим часом панове забивають, що „хвильовизм“ з'явився на двацять років раніше, ніж „тітоїзм“, і був він явищем багато прогресивнішим і багато героїчнішим і... розп'ятій чужими й своїми. Але це так, між іншим на предмет роздуми всім ковалям та

М-кам над питанням, а що якби ті всі українські кадри взяли та й відчахнули Україну від Москви, як того хотів Хвильовий, -- як би тоді поставились до того піанове, сидячи десь в Гонолюлях та Аргентінах? Звичайно, очолені цанами Ковалем, Євтимовичем та І. М-ком пішли стирати те все на порох вогнем і мечем, „пріменітельно к подлості“. Але це лише гіпотеза. Як гіпотезою лишається й думка І. М-ка, що вони ще можуть щось стирати вогнем і мечем.

Отже бій з большевиками за українські кадри мусить бути зведений. Але не способом „демонстрацій“ межи бльоками безпечних і закритих таборів, а способом „демонстрацій“ на просторах України, в Одесі, Києві, Харкові, Львові, Донбасі, Бориславі, Коротше — бій мусить бути зведений у глибокому запіллі України способом кропіткої, тривалої, ризикованої виховної та організаційної роботи в глибинах народніх мас, обставлених зовсім незатишними бльоками советських тюрем. Для цього потрібна велика відвага, велика жертвіність і велика віра в свій народ, у його безсмертну національну душу.

А вона, та душа, безсмертна. Саме віра в це змусила нас поставити так питання, як ми його поставили, наперекір усім людям з одвертою проповіддю фашизму та комунізму. Незалежно від будь-якої системи ворожого виховання, незалежно від віцмундиру української людини в масі, душа нації безсмертна. Століття найчорнішої царської реакції не змогли

вбити ту душу. Не змогла й не зможе її вбити смуга червоної російської реакції; доказів на це маємо безліч. Особливо сильним став внутрішній спротив після того, як большевизм повернув одверто на рейки російського фашизму. І попри всі хиби та „вади“ української підсоветської людини, проблема незалежності та державної самостійності України буде, кінець-кінцем, розв'язана усілішно. І розв'яже її саме та творча людина, така, яка вона є в своїй масі, оті українські мільйони такі, які вони є, — ті мільйони, без яких намагання різних сектярів творити „свою Україну“ безглузді. Підкреслюємо — Україна або повстане волею й енергією реально існуючих тророчно-продукційних та бойових сил нації, або її ніколи не буде. Але для нас цього другого „або“ не існує. Процес нашого історичного розвитку йде в призначенному напрямку. Тим напрямком став постійний і неухильний напрямок до великого визволення, до національної свободи й незалежності. І настане день, коли ті творчі і боєздатні мільйони при співдії всіх існуючих в них елементів досягнуть мети, змігаючи геть усе на своєму шляху.

Намагання сил ворожих навернути український народ на інші рейки, як і намагання сил реакційних перекреслити, творчі сили української нації та вбити їхню віру в себе смішні.

Дніпро — найбільша ріка українського народу — все таки тече. І все таки впадає вона не в Москву-ріку, не в Тібр і не в Біскайську затоку, а в Черне море — в українське море.